

บันทึก

เรื่อง การนับอายุความสำหรับความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

กรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๘/๒๐๒๖๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัตรประจำตัวประชาชนมีความสับสนในเรื่องการนับอายุความคดีความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยเฉพาะตามมาตรา ๕^๑ มาตรา ๗^๒ มาตรา ๑๑^๓ และมาตรา ๑๒^๔ ซึ่งเป็นความผิดฐานไม่ขอมีบัตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดต่อเนื่องหรือความผิดสำเร็จเพราะจะมีผลต่อการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ซึ่งเรื่องดังกล่าวได้เคยมีหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๓๑๐/ว.๒๖ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๖ ซึ่งแจ้งว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิดต่อเนื่อง ตราบใดที่ผู้ต้องหาฯ ยังไม่มีบัตรก็ถือว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดอยู่

๑ มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์และมีชื่อในทะเบียนบ้านในท้องที่ใด ต้องขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่นั้น เว้นแต่จะเป็นบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นตามวรรคหนึ่ง หากประสงค์จะขอมีบัตรให้เจ้าพนักงานออกบัตรออกบัตรให้

๒ มาตรา ๗ ในการขอมีบัตร ผู้ขอต้องยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) เก้าสิบวันนับแต่วันที่มิอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) หกสิบวันนับแต่วันที่มิได้สัญชาติไทย หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) หกสิบวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๔) หกสิบวันนับแต่วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น

ในกรณีที่บัตรหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

ในกรณีที่บัตรหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้ถือบัตรต้องขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรแล้วแต่กรณี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่บัตรนั้นหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

ในกรณีที่ผู้ถือบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล ผู้ถือบัตรต้องขอเปลี่ยนบัตรภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ไดรับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลแล้วแต่กรณี

รัฐมนตรีอาจขยายกำหนดเวลาตามความในมาตรานี้ได้ตามที่เห็นสมควรโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๓ มาตรา ๑๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

๔ มาตรา ๑๒ ผู้ถือบัตรผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ตลอดเวลา แต่เนื่องจากหนังสือสั่งการฉบับดังกล่าวออกตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งได้ถูกยกเลิกการบังคับใช้ไปแล้ว กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการตีความทางด้านกฎหมายและมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองของอำเภอกิ่งอำเภอ ฯลฯ จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. การนับอายุความคดีความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเป็นความผิดต่อเนื่องหรือความผิดสำเร็จ

๒. ถ้าเป็นความผิดสำเร็จ จะเริ่มนับอายุความตั้งแต่เมื่อไร และถ้าคดีขาดอายุความ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ได้ทันที เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนและอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรผู้ขอมีบัตร หรือจะต้องรอฟังคำสั่งจากพนักงานอัยการก่อน

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกรมการปกครอง สรุปความได้ว่า กรมการปกครองได้เคยหารือปัญหาไปยังกรมอัยการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ว่า โดยที่กฎหมายบางฉบับกำหนดให้บุคคลต้องกระทำความผิดหนึ่งสิ่งใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดถือว่าเป็นความผิดอาญา เช่นพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “บัตรให้ใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร และเมื่อบัตรหมดอายุผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ” จึงเกิดปัญหาว่าจะเริ่มนับอายุความทันทีที่ครบ ๖๐ วัน โดยเริ่มนับวันที่ ๖๑ เป็นวันแรกเป็นต้นไปจนครบหนึ่งปีแล้วถือว่าคดีขาดอายุความ หรือจะยังนับอายุความไม่ได้เพราะถือว่าเป็นความผิดอาญาต่อเนื่องตราบเท่าที่ยังไม่ขอมีบัตรใหม่ ซึ่งกรมอัยการได้ตอบมาว่า ความผิดตามมาตรา ๗ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น เป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่มาขอบัตรใหม่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ ซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันดังกล่าว กรณีเช่นนี้ ผู้กระทำความผิดละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเพียงครั้งหนึ่งคราวเดียว มิใช่ละเว้นหลายครั้งหลายคราว การกระทำของผู้กระทำความผิดจึงเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดหกสิบวันนั้น ดังนั้น อายุความจึงเริ่มนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป ความเห็นของกรมอัยการนี้ก็สอดคล้องกับทางปฏิบัติของกรมการปกครองต่อมา กรมอัยการได้ตอบข้อหารือของจังหวัดสตูลว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๗ มาตรา ๑๕ เป็นความผิดต่อเนื่อง และกระทำในท้องที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องหาไปปรากฏตัวต่อเนื่องกันไป พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่จับผู้ต้องหาได้จึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓) (ก) กรมการปกครองจึงได้หารือปัญหาเพิ่มเติมไปยังกรมอัยการว่า หากความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๗ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นความผิดต่อเนื่อง คดีเช่นนี้จะยัง

เริ่มนับอายุความไม่ได้จนกว่าผู้ต้องหาจะได้มายื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนตามที่กฎหมายกำหนดจะถูกต้องหรือไม่ ซึ่งกรมอัยการก็ได้ตอบข้อหารือของกรมการปกครองว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ ก็นับ มาตรา ๗ ก็นับ เป็นความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ฉะนั้น トラバไตที่ ผู้ต้องหาหยังไม่มีบัตร ก็ยังถือว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดอยู่ตลอดเวลาดังกล่าว ความผิดของผู้ต้องหา จึงเป็นความผิดที่ต่อเนื่องกัน ดังนั้น การนับอายุความจึงจะเริ่มนับหลังจากวันที่ผู้ต้องหาได้ยุติ การกระทำความผิดแล้ว กล่าวคือ เมื่อได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น มีบัตรประจำตัว ประชาชนแล้ว หรือมีอายุพ้นเกณฑ์ที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว เป็นต้น กรมการปกครองจึงได้ถือปฏิบัติตามความเห็นของกรมอัยการครั้งหลัง และแม้ว่าพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ จะได้ใช้บังคับแล้ว กรมการปกครองก็ยังถือปฏิบัติอยู่ เช่นเดิมจนถึงปัจจุบัน ต่อมา กรมการปกครองได้พิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบัตร ประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แล้ว เห็นว่า ถ้อยคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้แตกต่างไปจาก ถ้อยคำที่ใช้ในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ความผิดตามพระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ อาจเป็นความผิดสำเร็จไม่ใช่ความผิดต่อเนื่องก็ได้ กรมการ ปกครองมีความสงสัยว่า ถ้าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดสำเร็จ การนับอายุความจะต้องเริ่ม นับตั้งแต่เมื่อใด และถ้าคดีขาดอายุความแล้ว พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะส่งตัวผู้ต้องหาให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ทันที หรือจะต้องรอฟังคำสั่งจาก พนักงานอัยการก่อน จึงได้หารือปัญหายังคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณา ปัญหาที่ข้อหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกรมการปกครองแล้วในปัญหาประการ ที่หนึ่งที่หารือว่า ความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตาม มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นความผิดสำเร็จหรือ ความผิดต่อเนื่องนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณา เปรียบเทียบบทบัญญัติของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ และบทบัญญัติ ของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แล้วปรากฏว่า มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติว่า “เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ พระราชบัญญัตินี้บังคับในท้องที่ใด ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบเจ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไปแต่ไม่เกิน เจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้นต้องมีบัตรภายใน กำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในท้องที่นั้น ...” จากบทบัญญัติดังกล่าวจะ เห็นได้ว่า เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุระหว่างสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ และเจ็ดสิบปี บริบูรณ์ที่มีภูมิลำเนาและหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในท้องที่นั้นที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ก็ มีความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนทันที และความผิดนี้ก็จะมิอยู่ตลอดเวลาจนกว่าบุคคล ผู้นั้นจะได้มีบัตรประจำตัวประชาชนแล้วหรือมีอายุเกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์แล้ว ความผิดฐานไม่มี

บัตรประจำตัวประชาชนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงเป็นความผิดต่อเนื่องตามที่กรมอัยการมีความเห็น แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ แล้วจะเห็นว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ใช้ถ้อยคำที่แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติว่า “ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านในท้องที่ใด ต้องขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่นั้น ...” และมาตรา ๗ (๑) บัญญัติให้ต้องยื่นคำขอภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ เมื่อพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ บัญญัติว่า ในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ผู้ขอต้องยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์แห่งความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ความผิดก็เริ่มตั้งแต่วันนั้น ความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงเป็นความผิดสำเร็จ ไม่ใช่ความผิดต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาประการที่สองที่หารือว่า ถ้าความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นความผิดสำเร็จ จะเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่ใด เห็นว่า อายุความจะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่กระทำความผิด คือวันถัดจากวันสุดท้ายของระยะเวลาเก้าสิบวันที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๓/๒๕๓๐ ที่พิพากษาว่า การที่จำเลยย้ายที่อยู่โดยมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน ๑๕ วันเช่นนี้ย่อมมีความผิดแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๖ นับแต่วันที่จำเลยได้ย้ายเป็นต้นไป และความผิดประเภทนี้มีโทษเพียงปรับ จำเลยควรถูกฟ้องร้องภายในเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ ๑๖ เป็นต้นไปตามมาตรา ๗๘ ข้อ ๔ แห่งกฎหมายลักษณะอาญาฯ สำหรับปัญหาที่ว่า ถ้าคดีขาดอายุความ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ทันที หรือจะต้องรอฟังคำสั่งพนักงานอัยการก่อนนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ มีเจตนารมณ์จะบังคับให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ถึงเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน จึงบัญญัติให้บุคคลดังกล่าวต้องมายื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เมื่อบุคคลดังกล่าวได้มายื่นคำขอแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมดำเนินการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ขอได้ทันที สำหรับกรณีที่ผู้ขอได้มายื่นคำขอเมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมายื่นคำขอ ซึ่งเป็นความผิดและมีโทษปรับก็เป็นเรื่องที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะต้องดำเนินการคดีตามกฎหมายต่อไป ในกรณีที่คดีขาดอายุความไปแล้วซึ่งไม่สามารถจะลงโทษผู้ต้องหาได้ และพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองจะต้องทำสำนวนเสนอพนักงานอัยการเพื่อมีคำสั่งไม่ฟ้อง ก็เป็นเรื่องการดำเนินการตามกฎหมายระหว่างพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองและพนักงานอัยการ เป็นกระบวนการกับการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้ผู้ขอ และการสั่งคดีของพนักงานอัยการ

ก็ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงสามารถออกบัตรประจำตัวประชาชนให้ผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องรอฟังคำสั่งของพนักงานอัยการ

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วยว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติไว้เฉพาะความผิดฐานไม่ขอมีบัตรประจำตัวประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น มิได้บัญญัติให้การไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิด ซึ่งแตกต่างไปจากความผิดเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังนั้น หากผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีหน้าที่ต้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนตามมาตรา ๕ ไม่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และคดีขาดอายุความไปแล้ว ก็ไม่มีมาตรการใดที่จะบังคับให้บุคคลดังกล่าวต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ฉะนั้น ถ้ากรมการปกครองมีความประสงค์จะบังคับให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ถึงเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ก็จะต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยบัญญัติให้การไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเป็นความผิด ดังเช่นที่ได้เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๓๖